

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU
projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS
A Project of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences

Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů

Listopad 2024

KLÁRA KALÍŠKOVÁ, DANIEL MÜNICH, JIŘÍ SLABÝ

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Klára Kalíšková

Získala magisterský titul na Univerzitě Karlově a Ph.D. v oboru ekonomie na CERGE-EI v roce 2015. Dnes působí jako výzkumnice think-tanku IDEA při CERGE-EI a zastává funkci odborného asistenta na Fakultě informatiky a statistiky VŠE v Praze. Mezi její výzkumná témata patří ekonomie trhu práce a aplikovaná ekonometrie se zaměřením na genderové rozdíly na trhu práce a roli veřejných politik v jejich formování. Aktivně se zapojuje do tvorby veřejné politiky v ČR, například jako členka Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči při Radě vlády ČR.

Daniel Münich

Působí na společném akademickém pracovišti Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR CERGE-EI, kde se kromě výuky a vedení akademického think-tanku IDEA zabývá empirickými výzkumy v oblasti ekonomie trhu práce, ekonomie vzdělávání a školství, hodnocení výzkumu a dopadů veřejných politik. Dlouhá léta působil jako seniorní expert v oblastech školství a trhu práce pro Evropskou komisi, vede národní tým celoevropského projektu Euromod, je odborným členem poradní komise pro hodnocení dopadů regulace při Legislativní radě vlády (RIA) a členem Národní ekonomické rady vlády (NERV). V letech 2022–2023 byl prezidentem České společnosti ekonomické.

Jiří Slabý

Magisterské vzdělání získal na Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v oboru Teritoriální studia se severoamerickou specializací. Během studia také absolvoval stáž na Velvyslanectví České republiky ve Vídni. Nyní je v druhém ročníku doktorského studia na CERGE-EI v oboru Ekonomie, Ekonometrie a jako výzkumný asistent pracuje pro think-tank IDEA. Zajímá se o politickou ekonomii, ekonomickou historii a mikroekonomii. Působí v Symfonickém orchestru UK a studuje klarinet na konzervatoři.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů

Studie 7/2024

© Klára Kalíšková, Daniel Münich, Jiří Slabý

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2024

ISBN 978-80-7344-720-5 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů¹

LISTOPAD 2024

KLÁRA KALIŠKOVÁ*, DANIEL MÜNICH*, JIŘÍ SLABÝ*

Shrnutí

- Dlouhodobý nedostatek míst v českých školkách pokračoval i posledních deset let, byť se díky demografickému vývoji a nové alternativě dětských skupin snižoval. Potřeba míst ve školkách ale opět skokově narostla v důsledku imigrační vlny z Ukrajiny po jejím vojenském napadení Ruskem v únoru 2022. Během posledních pár let došlo k výraznému poklesu počtu narozených dětí, což za několik let nesoulad nabídky a poptávky opět sníží. Zároveň ale nadále platí, že nesoulad nabídky a poptávky je lokalizovaný fenomén s omezenou vazbou na celorepublikový vývoj.
- Tato analýza finančních nákladů a výnosů provozu školek vyčísluje, o jaký objem prostředků české veřejné rozpočty přichází v důsledku nedostatku míst ve školkách. Odhadujeme, že čistý výnos veřejných rozpočtů z jednoho dodatečně umístěného dítěte ve školce představuje zhruba 46 tisíc Kč ročně. Je to především díky vyššímu výběru daně z příjmu a z pojistných odvodů pracujícího rodiče, většinou matky, díky místu ve školce. Kladný čistý výnos vychází i za velmi konzervativních předpokladů. Čisté výnosy jsou ještě vyšší, pokud se vezmou v potaz i sekundární a dlouhodobé efekty včetně investičních nákladů na výstavbu školek. Investiční náklady jsou ve srovnání s náklady provozními poměrně nízké, protože jsou rozprostřené do dlouhého období existence místa ve školce v rámci provozování školky.
- V analýze nezohledňujeme další potenciální veřejné a soukromé přínosy, jako je snazší plánování a sladění rodičovského a pracovního života, vyšší porodnost, vyšší příjmy a životní úroveň domácností, menší závislost na sociálních dávkách nebo lepší socializace a připravenost dětí na školu.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE). Případné chyby jdou pouze na vrub autorů. Studie byla vydána i díky podpoře Akademie věd ČR v rámci výzkumného programu Strategie AV21 Společnost v pohybu.

* CERGE-EI, společné pracoviště UK a NHÚ AV ČR, v. v. i.

- Příčin přetrvávajícího lokálního nedostatku kapacit školek je řada:
  - Za prvé, reprezentace řady obcí dostatečně nesleduje demografické trendy a rozvoj rezidenční výstavby včas a dostatečně je nepromítá do kapacit školek.
  - Za druhé, byť dodatečné děti ve školce představují pro veřejné rozpočty čistý finanční výnos, tento výnos nerealizují obecní rozpočty, ale rozpočty centrální. Naopak náklady na výstavbu jdou na vrub rozpočtu obcí. Roli hraje i skutečnost, že zatímco náklady jsou viditelné dobře, výnosy mnohem méně. To výrazně snižuje motivace obcí kapacity školek řešit.
  - A za třetí, byť investiční náklady na jedno místo ve školce rozprostřené do dlouhého období vychází jako nízké, okamžitá výše investičních nákladů pro většinu menších až středně velkých obcí znamená nepřekonatelnou překážku. Šance na získání dotací jsou totiž poměrně nízké a možnosti úvěrového financování obecní výstavby jsou omezené s ohledem na správu obcí volenými zastupiteli.

Public Financing for Pre-school Places Still Pays Off: a cost-benefit analysis²

NOVEMBER 2024

KLÁRA KALIŠKOVÁ*, DANIEL MÜNICH*, JIŘÍ SLABÝ*

Summary

- The long-term shortage of places in Czech kindergartens has continued for the last ten years, although it has been decreasing thanks to demographic development and new alternative child groups. However, the need for pre-school places has again skyrocketed due to the wave of immigration from Ukraine following its military invasion by Russia in February 2022. There has been a significant drop in the number of births over the last few years, which will reduce the mismatch between supply and demand again in a few years. At the same time, however, it remains the case that the mismatch between supply and demand is a localised phenomenon with limited links to national developments.
- This cost-benefit analysis of the financial costs and benefits of running nurseries quantifies the amount of money lost by the Czech public budgets as a result of the shortage of pre-school places. We estimate that the net return to public budgets from one additional child placed in a kindergarten is approximately CZK 46,000 per year. This is mainly due to the higher income tax and insurance contributions collected by the working parent, mostly the mother, as a result of the nursery school places. The positive net returns are even under very conservative assumptions. The net returns are even higher if secondary and long-term effects are taken into account, including the investment costs of building the nurseries. The investment costs are relatively low compared to the operating costs because they are spread over a long period of the nursery's place in operation.
- The analysis does not take into account other potential public and private benefits, such as easier planning and reconciliation of parental and working life, higher fertility rates, higher household incomes and living standards, less dependence on welfare benefits, or better socialisation and school readiness of children.

---

² This study represents the authors' own views and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences nor of the Charles University Center for Economic Research and Graduate Education (CERGE). Any remaining ambiguities or errors are the responsibility of the authors. The study was produced with support from the Czech Academy of Sciences under the AV21 Strategy research programme, Society in Motion.

*CERGE-EI, a joint workplace of Charles University and the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences.

- There are a number of reasons for the persistent local shortage of pre-school capacity:
  - First, the representation of many municipalities does not sufficiently monitor demographic trends and residential development in a timely manner and does not sufficiently translate them into pre-school capacity.
  - Second, although additional children in kindergarten represent a net financial gain for public budgets, this gain is not realised by municipal budgets but by central budgets. On the contrary, the construction costs are charged to the municipal budgets. The fact that, while the costs are well visible, the returns are much less so. This significantly reduces the incentives of municipalities to address pre-school capacity.
  - And thirdly, although the investment cost per pre-school place spread over a long period comes out as low, the immediate level of investment costs is an insurmountable obstacle for most smaller to medium-sized municipalities. In fact, the chances of obtaining subsidies are relatively low and the possibilities of credit financing for municipal construction are limited, given the governance of municipalities by elected representatives.

Úvod

Zhruba dvacet let se Česká republika potýkala s nedostatkem míst ve veřejných mateřských školách (dále jen školky). Až milion českých rodičů se proto v novém tisíciletí muselo potýkat s tím, že se jejich dítě z kapacitních důvodů do školky nedostalo. A ještě násobně více rodičů čelilo nejistotě, zda pro jejich dítě místo ve školce při dosažení tří let věku bude.³ Nejkritičtějším byl v tomto ohledu školní rok 2013/2014, kdy bylo odmítnuto přes 60 tisíc dětí.⁴ Od roku 2013 pak počet dětí ve věku od tří do pěti let výrazně klesal, a to až do roku 2019. Poté byl opět zaznamenán pozvolný nárůst dětí tohoto věku, nicméně hodnot z roku 2013 už dosaženo nebylo.

Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) bylo v roce 2013 v ČR dětí⁵ ve věku 3–5 let 362 743, v roce 2022 pak 351 653.⁶ Počet školkou odmítnutých dětí se v posledních letech opět vyhoupl na zhruba 50 tisíc.⁷ Školní rok 2022/2023 pak v absolutních číslech dokonce předčil rekordní rok 2014/2015. Stalo se tak i v důsledku téměř 20 tisíc dětí s jiným než českým občanstvím (z toho 10 718 Ukrajinců).⁸ Podle projekce ČSÚ⁹ se však budou počty dětí v předškolním věku ve výhledu už jen snižovat. V době dokončování této studie jsou již známy počty nově narozených dětí v roce 2024, které jsou ještě nižší, než udávala nedávná projekce ČSÚ. Nicméně nedostatek míst ve školách je charakteristický lokálností, takže celostátní poklesy počtu dětí nebudou nutně hrát tak velkou roli. V roce 2101 by podle projekce ČSU Česko mělo mít o 40 % méně dětí než v roce 2013.¹⁰

Nedostatkem školek netrpí celé území republiky rovnoměrně, a naopak jde o problém velmi lokalizovaný. Nedostatečná kapacita školek postihuje zejména obce, do kterých se z velkých měst v nedávné době či nadále stěhují větší počty mladých rodin. Největší nedostatek pak dlouhodobě vykazují mnohé obce v Praze a ve Středočeském kraji, konkrétně v prstenci kolem pražské metropole.¹¹

³ Kalíšková, MÜNICH, PERTOLD (2016) [↗](#)

⁴ Statistická ročenka školství – 2013/2014 – výkonové ukazatele (msmt.cz), tabulka B1.14.1. Uváděné počty odmítnutých dětí nadhodnocují, protože dítě v jedné školce zamítnuté mohlo posléze místo získat ve školce jiné. Bohužel stále nebyl dokončen registr žáků, který by o počtu dětí bez místa ve školce poskytoval nezkreslené informace.

⁵ Věkové složení obyvatelstva – 2013, ČSÚ [↗](#)

⁶ Věkové složení obyvatelstva – 2023, ČSÚ [↗](#)

⁷ Statistická ročenka školství – 2023/2024 – výkonové ukazatele (msmt.cz), tabulka B1.14.1.

⁸ Mezi školními roky 2021/2022 a 2022/2023 došlo ke skokovému nárůstu cizinců ve školkách – z 12 103 na 19 567. Viz Tab. 1.1.13: Mateřské školy celkem – děti podle věku, v časové řadě 2012/13–2022/23, Český statistický úřad: Školy a školská zařízení za školní rok 2022/2023 [↗](#)

⁹ Projekce obyvatelstva České republiky – 2023–2100 [↗](#)

¹⁰ ČSÚ v roce 2101 projektuje 221 659 dětí ve věku 3–5 let.

¹¹ Kočí, Mikulka Šelepová, Místa ve školkách jsou, ale ne tam, kde žijí rodiny. Rodiče potřebují desítky tisíc dalších, přibývají stovky, iROZHLAS, 27. 11. 2023 [↗](#)

V této studii se zabýváme pouze dětmi ve věku 3 až 5 let, jelikož jsou ve školkách zastoupeny nejvíce.¹² Nemělo by se však zapomínat, že na evropské úrovni patří Česko k zemím s velmi nízkým podílem dětí do tří let v předškolních zařízeních.¹³ Pokud by rodiče chtěli umístit do školek více dvouletých dětí, počet statisticky podchycených nepřijatých dětí v Česku by byl zajisté výrazně vyšší.

Tato studie srovnává veřejné náklady a výnosy spojené s vytvořením a provozem jednoho dodatečného místa ve školce.¹⁴ Podobně jako v předchozí studii¹⁵ je hlavním cílem pro národohospodářské potřeby odhadnout čistý finanční přínos (výnosy minus náklady) veřejných rozpočtů z dodatečně vytvořeného a obsazeného místa. V naší analýze nezapočítáváme dodatečné soukromé výnosy samotných rodin s dětmi, finanční ani nefinanční. Ty si však zvědavý čtenář může subjektivně připočíst na stranu celkových výnosů podle vlastního uvážení.

Zjištění této aktualizované studie se v mnohém neliší od té minulé, osm let staré. Závěry nadále hovoří ve prospěch sladování poptávky s nabídkou. I ve velmi konzervativním výpočetním scénáři se totiž ukazuje, že taková politika by se veřejným rozpočtům z dlouhodobějšího pohledu vyplácela. V realistickém výpočetním scénáři vychází čistý výnos veřejných rozpočtů v rozsahu 46 604 Kč–64 304 Kč z jednoho dodatečného a obsazeného místa ve školce za rok. To nezahrnuje soukromé výnosy rodin či socializačně-vzdělávací přínosy školek pro děti.

Přestože se v posledních letech školky začaly stavět větším tempem, stalo se tak mnohde s velkým zpožděním až dvaceti let. Tato již promarněná příležitost jde na vrub dosavadním vládám a mnohým municipálním politikům, kteří nevěnovali potřebnou pozornost lokálním demografickým trendům a systému financování. Velkou roli hrál a nadále hraje i systém 'kapes přišitých na špatném místě', protože investiční náklady na místa ve školkách jdou na účet obcí, zatímco většina výnosů představuje příjmy centrálních veřejných rozpočtů.

¹² Pracujeme s věkovou skupinou 3 roky, 4 roky, 5 let, jelikož tvoří stabilně přibližně 26 %, 29 %, respektive 30 % dětí ve školkách. Pro doplnění, mladší 3 let tvoří 9 % dětí ve školkách a starší 5 let 6 %. Viz Tab. 1.1.8: Mateřské školy celkem – děti podle věku, v časové řadě 2012/13–2022/23, Český statistický úřad: Školy a školská zařízení za školní rok 2022/2023.

¹³ Eurydice, 2014, Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe, 2014 Edition, Eurydice, 65 [↗](#)

¹⁴ Műnich a Psacharopoulos (2014).

¹⁵ Kalíšková, Műnich, Pertold (2016) [↗](#)

V následující sekci odhadujeme okamžité a přímé dopady provozování školek na veřejné rozpočty. V další sekci odhadujeme nepřímé a dlouhodobé výnosy a investiční náklady. Nakonec diskutujeme další potenciální efekty, které však pro jejich složitost a obtížnou vyčíslitelnost nekvantifikujeme.

1. Okamžité a přímé dopady na veřejné rozpočty

Tato kapitola odhaduje **okamžité a přímé** finanční dopady umístění jednoho dodatečného dítěte do školky. **Dlouhodobé a sekundární** dopady jsou analyzovány až v kapitole následující. Pro snazší orientaci uvádíme základní dělení výnosů a nákladů v **Tabulce 1**.

Provozování dodatečného místa ve školce s sebou nese dodatečné náklady státního rozpočtu a obcí. Na straně výnosů to jsou pak příjmy veřejných rozpočtů na daních z příjmů a odvodech sociálního a zdravotního pojištění rodičů, kteří mohou díky tomu pracovat. Započítat je třeba i snížení výdajů na sociální dávky pro rodiny, kterým se díky návratu do zaměstnání zvýší rodinné příjmy.

O takto dotčených rodičích dále hovoříme zjednodušeně jako o ženách či matkách, protože jich se případné zvýšení zaměstnanosti v reálné praxi týká diametrálně více než mužů, resp. otců. Od vydání studie před osmi lety se nízký podíl otců na rodičovské dovolené zvýšil jen mírně.¹⁶ Ochota mužů zůstat s dětmi na rodičovské dovolené ale v Česku nadále stoupá. Až 70 % mužů by rádo alespoň část rodičovské dovolené s dětmi strávil. Více než polovina dotázaných mužů však uvádí jako hlavní překážku výrazné snížení rodinných příjmů.¹⁷ V tomto zřejmě hraje roli i dlouhodobě poměrně velký rozdíl platové mezery mezi muži a ženami v Česku. V porovnání se zeměmi EU ale podíl mužů na rodičovské zůstává nízký. Dle studie IDEA (2023)¹⁸ je i míra zaměstnanosti žen ve věku 30–34 let v České republice o 10 procent pod průměrem EU. Rozdíl v zaměstnanosti mužů a žen byl v Česku roku 2023 pátý největší v rámci EU — téměř 15 procentních bodů (průměr EU je 10 p. b.).¹⁹

¹⁶ Počet žen pobírajících rodičovský příspěvek se dle dat MPSV stále drží kolem 280 tisíc, oproti tomu údaj u mužů je jen 5 tisíc.

¹⁷ Tátové na rodičovské, Česko v datech, 22. 6. 2021 [↗](#)

¹⁸ Grossmann, Mních (2023) [↗](#)

¹⁹ Eurostat, Employment and activity by sex and age - annual data [↗](#)

Tabulka 1. Typologie výnosů a nákladů spojených s dodatečným místem ve školce

<p>Okamžité přímé výnosy</p> <ul style="list-style-type: none"> + vyšší výběr na dani z příjmů fyzických osob + vyšší výběr na pojistných odvodech z mezd + nižší výdaje na sociální dávky pro rodiny <p>Sekundární a dlouhodobější výnosy</p> <ul style="list-style-type: none"> + vyšší celoživotní výdělků a daňové odvody + vyšší příjmy domácností + vyšší nefinanční užitek domácností + vyšší ochota mít děti, vyšší porodnost, snížení finanční zátěže demografického stárnutí + lepší využití a prevence znehodnocení lidského kapitálu (vzdělání a praxe) 	<p>Okamžité přímé náklady</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyšší náklady na provoz <p>Sekundární a dlouhodobější náklady</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyšší investiční náklady - vyšší objem úlev na dani z příjmu - vyšší výplata důchodů a pojistných dávek (podmíněných příjmem)
---	---

2. Veřejné náklady na školky

Náklady na dodatečné dítě ve školce odvozujeme z průměrných výdajů na provoz školek v ČR. Celkové výdaje rozpočtových kapitol č. 333 a 700²⁰, tedy státu a obcí, vydělené počtem dětí ve školkách vycházejí zhruba na 95 tisíc Kč ročně na jedno dítě (viz **Tabulka 2**).

Tabulka 2: Provozní náklady veřejných rozpočtů na školky v roce 2022

Veřejné výdaje na mateřské školy regionálního školství	
Celkové roční výdaje	35 086 373 350 Kč
Celkový počet dětí ve školkách	369 205
Náklady veřejných rozpočtů připadající na jedno dítě ve školce za rok	95 032 Kč

Zdroj: Statistická ročenka školství – soubor ekonomických ukazatelů 2022 a výkonové ukazatele 2022/2023²¹

²⁰ Jedná se jak o běžné, tak i kapitálové výdaje předškolních a speciálních předškolních zařízení. Zahrnuto je i školní stravování. Podíl kapitálových výdajů je však zanedbatelný. Přesnější by bylo v analýze pracovat s dodatečnými náklady na dodatečné kapacity, ale tyto náklady se pohybují v širokém rozpětí a je velmi obtížné je určit.

²¹ Statistická ročenka školství – soubor ekonomických ukazatelů 2022 a výkonové ukazatele 2022/2023 [▶](#)

3. Veřejné výnosy z dodatečných míst ve školkách

Pro odhad dodatečných veřejných výnosů s dodatečných míst ve školkách nejdříve odhadneme, s jakou pravděpodobností se matka dítěte díky místu ve školce vrací do práce. Následně na základě očekávané výše mezd odhadneme, jaké dodatečné výnosy veřejných rozpočtů taková práce průměrné matky přinese.

3.1 Pravděpodobnost návratu matek do práce

Ve výpočtech pracujeme s věkovou skupinou dětí 3 až 5 let, která ve školkách zaujímá většinu přibližně 85 %.²² Relevantní jsou pro nás rodiny s nepracující ženou a s alespoň jedním dítětem v tomto věku, které nechodí do školky.

Základem výnosů veřejných rozpočtů z umístění dodatečného dítěte do školky jsou dodatečné příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů a z odvodů sociálního a zdravotního pojištění matky, které plynou z jejího návratu do práce. Nejedná se ale o jednoduchou rovnici – umístění dítěte do školky totiž nutně nemusí znamenat, že se matka vrátí do práce, a to z mnoha důvodů.

Klíčovými faktory ovlivňujícími návrat matek do práce jsou věk a počet sourozenců, hlavně těch, kteří ještě nechodí do školy. Pokud je v rodině další dítě mladší tří let, předpokládáme, že umístění sledovaného dítěte do školky nepovede k nástupu matky do práce, jelikož se bude zřejmě starat o mladšího sourozence. U domácností s více než jedním dítětem ve věku 3 až 5 let pak předpokládáme, že nástup matky do práce je podmíněn umístěním všech těchto dětí ve školce.

Základními parametry odhadu pravděpodobnosti návratu matky do práce po umístění jejího dítěte do školky je tedy přítomnost sourozence mladšího 3 let (která návratu brání) a počet dalších sourozenců ve věku 3–5 let (které je nutné do školky umístit také). Pro přehlednost domácností rozdělujeme podle přítomnosti sourozence mladšího 3 let na typ domácnosti č. 1 (bez sourozence do 3 let) a č. 2 (se sourozencem do 3 let). Počty těchto domácností jsou uvedeny v **Tabulce 3**.

²² ČSÚ: Školy a školská zařízení za školní rok 2022/2023. Tabulka 1.1.8: Mateřské školy celkem – děti podle věku, v časové řadě 2012/13–2022/23

Tabulka 3: Charakteristiky domácností s dětmi ve věku 3–5 let a návrat matek do práce

Typ domácnosti č. 1: S nepracující ženou a s alespoň jedním dítětem ve věku 3–5 let, které nechodí do školky a zároveň bez sourozence mladšího 3 let	
Počet dětí ve věku 3–5 let žijících v těchto domácnostech v ČR	36 574
Průměrný počet dětí ve věku 3–5 let připadající na jednu domácnost	1,24
Počet nepracujících žen z důvodu péče o dítě připadajících na jedno dítě	0,80
Počet nepracujících žen z důvodu péče o dítě celkem v ČR	29 412
Typ domácnosti č. 2: S nepracující matkou s alespoň jedním dítětem ve věku 3–5 let, které nechodí do školky, s alespoň jedním sourozencem mladším 3 let	
Počet dětí ve věku 3–5 let žijících v těchto domácnostech v ČR	17 684
Celkem v ČR	
Při umístění jednoho průměrného neumístěného dítěte starého 3–5 let do školky začne jeho matka pracovat s pravděpodobností	54,2 %

Zdroj: Data SILC 2023 ČSÚ [a vlastní výpočty](#)

Reprezentativní šetření SILC 2023²³ udává, že celkový počet dětí v prvním typu domácností (věk 3–5 let, nenavštěvující školku a bez sourozenců mladších 3 let) je přibližně 36 600 (**Tabulka 3**). Pokud by se podařilo tyto děti umístit do školky, do práce by mohlo nastoupit 80 % jejich matek, tedy necelých 30 000. U zbylé pětiny matek by zapojení na trh práce bránilo to, že jejich další dítě nebo děti ve věku 3–5 let místo ve školce zajištěno nemají. V roce 2013 byl podíl 89 %²⁴ vyšší proto, že průměrný počet dětí ve věku 3 až 5 let v domácnosti prvního typu se mezi roky 2013–2023 zvýšil z 1,12 na 1,24.

V našich výpočtech dále předpokládáme, že pokud se matka chce do práce vrátit, nic jiného, než nedostupnost místa ve školce pro dítě, jí v tom nebrání. Tento předpoklad je poměrně realistický i proto, že míra nezaměstnanosti je v Česku dlouhodobě extrémně nízká. Navíc vycházíme z předpokladu, že snaha matek najít pro dítě místo ve školce pramení většinou ze snahy zapojit se na trh práce.²⁵ V citlivostní analýze však tento předpoklad uvolňujeme a zvažujeme i možnost, že část matek se do práce vrátit nechce nebo nemůže z jiných důvodů.²⁶ V citlivostní analýze zvažujeme alternativní

²³ Data z výběrového šetření domácností Českého statistického úřadu SILC (Survey of Income and Living Conditions).

²⁴ Kalíšková, Münich, Pertold (2016).

²⁵ Studie (například Busse a kol. 2015) ukazují, že matky, jejichž děti dosáhly tří let věku, mají velký sklon se vracet do práce v případě přijetí dítěte do školky.

²⁶ Zaměstnavatel má sice povinnost rodičům vracejícím se z rodičovské dovolené držet tři roky stejnou pozici, v některých případech ale tato ochrana pracovního místa nefunguje a ženy vracející se z rodičovské dovolené se někdy stávají nezaměstnanými. Bičáková, Kalíšková, (2015).

pravděpodobnosti toho, že se matka díky přijetí dítěte do školky vrátí do práce (viz **Tabulka 9**).

V druhém typu domácností (dítě 3–5 let nenavštěvující školku, s mladšími sourozenci) je v Česku necelých 18 000 dětí (**Tabulka 3**). Jejich umístění do školky by k návratu jejich matek do práce tedy nevedlo.

**Podíl matek, které by se při umístění svého dítěte
starého 3–5 let do školky vrátily do práce,
odhadujeme na 54,2 %.**

Odhad získáme tak, že celkový počet matek, které by se vrátily do práce při umístění svého dítěte do školky, vydělíme celkovým počtem všech dětí ve věku 3 až 5 let (z obou typů domácností). Z toho vyplývá, že pokud by došlo k umístění dítěte 3–5 let do školky, více než polovina žen by se vrátila do práce. Jde o poměrně konzervativní scénář, jelikož oběma typům domácnosti přiřazujeme stejnou pravděpodobnost umístění dítěte. Je však nasnadě, že matky bez dalšího dítěte mladšího 3 let (z domácností typu 1) mají výrazně vyšší motivaci dítě do školky přihlásit. Naproti tomu v domácnostech typu 2 mohou mít matky větší zájem déle vychovávat dítě doma s jeho mladším sourozencem.

3.2 Daně a odvody pracujících žen

Mezi hlavní okamžité výnosy veřejných rozpočtů z umístění dítěte do školky patří dodatečné výnosy z daně z příjmů fyzických osob a z odvodů zaměstnanců a zaměstnavatelů na povinné sociální a zdravotní pojištění z vyplacených mezd matkám, které mohou díky umístění dítěte ve školce pracovat. K odhadu těchto výnosů zvažujeme dva rozdílné scénáře. Zatímco první je jednoduchý a je založen na celostátních průměrech, druhý je založen na individuálních datech rodin a jejich členů.

První scénář: Průměrná mzda žen v národním hospodářství

V prvním scénáři počítáme s matkou, která po návratu z rodičovské dovolené dosáhne na průměrnou mzdu žen v ekonomice. V prvním pololetí roku 2023 to bylo 39 151 Kč hrubého měsíčně. Z takové hrubé mzdy pak žena na dani z příjmu měsíčně zaplatí 3 303 Kč, na odvodech sociálního pojištění 2 780 Kč a na odvodech zdravotního pojištění 1 762 Kč. Zaměstnavatel za ni na odvodech zaplatí navíc 13 233 Kč měsíčně. Celkový roční

výnos veřejných rozpočtů²⁷ pak je 252 926 Kč. Protože však jsme v předchozí sekci odhadli, že se díky místu ve školce do práce vrátí jen 54,2 % matek, představují dodatečné výnosy veřejných rozpočtů 137 106 Kč ročně (**Tabulka 4**).

Práce ženy za průměrnou mzdu přinese do veřejných rozpočtů 252 926 Kč ročně.

Tabulka 4: Daň z příjmu a pojistné odvody z mezd pracujících žen (scénář ženy s průměrnou mzdou)

První scénář: Matka se vrací do práce za průměrnou mzdu žen v ekonomice	
Průměrná hrubá měsíční mzda žen v ekonomice	39 151 Kč
Měsíční odvody na sociální pojištění – zaměstnanec	2 780 Kč
Měsíční odvody na zdravotní pojištění – zaměstnanec	1 762 Kč
Měsíční odvody na sociální pojištění – zaměstnavatel	9 709 Kč
Měsíční odvody na zdravotní pojištění – zaměstnavatel	3 524 Kč
Měsíční zálohy na daň z příjmu	3 303 Kč
Celkové příjmy veřejných rozpočtů z daní a odvodů	
Za jednu ženu měsíčně	21 077 Kč
Za jednu ženu ročně	252 926 Kč
Na jedno dodatečně dítě umístěné ve školce ročně*	137 106 Kč

*Po zohlednění 54,2 % pravděpodobnosti nástupu matky do práce.

Zdroj: 1. pololetí 2023, Informační systém o průměrném výděлку, Mzdová sféra, MPSV, 21. 9. 2023 [↗](#), vlastní výpočty.

Druhý scénář: Odvození mzdy pomocí reprezentativního vzorku žen

Druhý zvažovaný scénář nám umožňuje při výpočtu mzdy matky zohlednit osobní charakteristiky jako věk, vzdělání, kraj bydliště nebo zdravotní stav. Vycházíme z dat šetření ČSÚ Životní podmínky domácností (EU-SILC) 2023. Potenciální mzdy matek z domácností typu 1 (tedy s alespoň jedním dítětem ve věku 3–5 let bez mladšího sourozence) jsou vypočteny pomocí klasické mzdové rovnice.²⁸ Průměrná měsíční hrubá mzda odhadovaná tímto způsobem je 35 936 Kč,²⁹ tedy o zhruba 3 000 nižší než průměrná mzda žen v ekonomice, se kterou pracuje první scénář.

²⁷ Veřejné rozpočty zahrnují i příjmy veřejného zdravotního pojištění, které není vedeno jako součást státního rozpočtu.

²⁸ Odhad parametrů mzdové rovnice obsahuje tzv. Heckmanovu korekci nenáhodnosti zaměstnanosti.

²⁹ Za předpokladu, že by matka nastoupila na plný pracovní úvazek, je odvozená hodinová mzda vynásobena 40 hodinami týdně a přepočtena na měsíční.

Pro výpočet příjmů veřejných rozpočtů v případě tohoto scénáře využíváme daňově-dávkový simulační model TaxBen.³⁰ **Tabulka 5** pak klíčové položky odhadu shrnuje. Domácnosti typu 1 průměrně do státního rozpočtu odvedou 23 205 Kč.³¹ Pokud ale matka nastoupí na plný úvazek do práce a dosáhne průměrné odvozené mzdy, jedna takováto domácnost přispěje měsíčně do státního rozpočtu částkou 41 844 Kč. Jde o výrazný nárůst 18 639 Kč měsíčně, tj. cca 223 670 Kč ročně. Když ale opět vezmeme v potaz pravděpodobnost, že matka díky umístění dítěte do školky skutečně do práce nastoupí, získáme dodatečný roční příjem veřejných rozpočtů 121 246 Kč na jedno místo ve školce.

Částka 121 246 Kč představuje oproti prvnímu scénáři příjem o zhruba 16 000 Kč (tj. 13 %) nižší. Je to dáno tím, že v druhém scénáři jsou zohledněny charakteristiky matek a je zohledněn jejich nenáhodný nástup do zaměstnání. Naše předpoklady jsou poměrně konzervativní, protože nezohledňujeme skutečnost, že motivace nastoupit do práce je u matek s vyšším výdělkovým potenciálem výrazně vyšší.

Předpoklady jsou konzervativní, protože nezohledňujeme vyšší motivace nastoupit do práce u matek s vyšším výdělkovým potenciálem.

Tabulka 5: Daň z příjmu a pojistné odvody pracujících žen (na základě reprezentativního vzorku populace)

Druhý scénář: Odhad na základě reprezentativního vzorku domácností s nepracující ženou a alespoň jedním dítětem ve věku 3–5 let bez mladšího sourozence	
Průměrná (odvozená) hrubá měsíční mzda ženy	35 936 Kč
Průměrná měsíční platba do veřejných rozpočtů domácností:	
s nepracující matkou	23 205 Kč
s matkou, která začne pracovat	41 844 Kč
Dodatečné příjmy veřejných rozpočtů na jednu ženu	
měsíčně	18 639 Kč
ročně	223 670 Kč
Celkové roční dodatečné příjmy veřejných rozpočtů díky dodatečně umístěnému dítěti do školky*	121 246 Kč

*Po zohlednění 54,2 % pravděpodobnosti nástupu matky do práce.

Zdroj: Model TaxBen a data SILC 2023 z ČSÚ, vlastní výpočty.

³⁰ Dušek, Kalíšková, Münich (2013).

³¹ Jde o daň z příjmu a odvody na sociální a zdravotní pojištění za všechny členy domácnosti.

4. Ušetřené sociální výdaje veřejných rozpočtů

Zaměstnanost matek zvyšuje rodinné příjmy, což má potenciál snížit sociální výdaje veřejných rozpočtů. V analýze výnosů a nákladů je takové snížení třeba zahrnout mezi veřejné výnosy (úspory). I při tomto odhadu pracujeme se dvěma scénáři. Zatímco první je jednoduchý a je založen na celostátních průměrech, druhý je založen na individuálních datech rodin a jejich členů.

První scénář: podpora v nezaměstnanosti a existenční minimum

V prvním scénáři předpokládáme, že matka pobírající do třetího roku věku dítěte rodičovský příspěvek zůstane bez práce v důsledku nedostupnosti místa ve školce, a to až do doby, kdy dítě zahájí školní docházku. Takováto matka bude prvních pět měsíců registrace na úřadu práce (ÚP) pobírat podporu v nezaměstnanosti. Tato podpora pro rodiče, který se v posledních třech letech alespoň 12 měsíců staral o dítě mladší tří let, činí v roce 2024 během prvních dvou měsíců nezaměstnanosti 6 398 Kč, poté 5 118 Kč během dalších dvou měsíců a pátý měsíc 4 692 Kč. Celkový výdaj státu za těch pět měsíců pak představuje 27 724 Kč.

**Nezaměstnané matce, pro jejíž dítě není místo
ve školce, stát během pěti měsíců vyplatí 27 724 Kč
na podpoře.**

Dále předpokládáme, že po pěti měsících registrace na ÚP vznikne matce nárok na existenční minimum, které činí 3 130 Kč měsíčně (pokud partner nemá dostatečné příjmy). Matky samoživitelky ale dostávají vyšší sociální podporu díky čerpání přídávků na děti, dávek v hmotné nouzi či příspěvku na bydlení. V tomto scénáři však pro jednoduchost tyto další dávky nezahrnujeme a předpokládáme, že matka bude celou dobu pobírat pouze existenční minimum. Dítě do školy nastoupí v průměrném věku 6,5 let, tudíž doba pobírání existenčního minima je v tomto scénáři 37 měsíců.³² Celkové náklady na existenční minimum pak činí 115 810 Kč. Průměrné náklady na sociální výdaje pro jednu ženu vychází v průměru 41 010 Kč ročně.³³

³² Po ukončení pobírání rodičovského příspěvku ve věku 3 let dítěte zbývá dalších 3,5 roku (42 měsíců), z toho 5 měsíců je matka na ÚP. Výsledná doba pobírání existenčního minima je 37 měsíců.

³³ Celkové náklady sociálního systému za 42 měsíců neaktivity ženy (27 724 Kč + 115 810 Kč) vynásobené počtem let v neaktivitě.

**Pokud by se našlo pro dítě místo ve školce,
stát by na sociálních dávkách ušetřil v průměru
22 230 Kč ročně.**

Po zohlednění pravděpodobnosti práce na straně matky náklady na jedno dítě neumístěné ve školce činí 22 230 Kč za rok (**Tabulka 6**). Tuto sumu by stát na sociálních výdajích ušetřil, pokud by pro dítě místo ve školce bylo.

Tabulka 6: Sociální příjmy domácností nepracujících matek v domácnosti

První scénář: Modelová situace matka v domácnosti	
Podpora v nezaměstnanosti po rodičovské dovolené (za 5 měsíců)	27 724 Kč
Existenční minimum (za 37 měsíců)	115 810 Kč
Celková doba po skončení pobírání rodičovského příspěvku, kdy matka nepracuje v důsledku nedostatku míst ve školce	42 měsíců
Průměrné náklady veřejných rozpočtů na sociální výdaje	
Na jednu nepracující matku ročně	41 010 Kč
Na jedno dítě neumístěné ve školce ročně*	22 230 Kč

*Po zohlednění 54,2 % pravděpodobnosti nástupu matky do práce.

Druhý scénář: Simulace na reprezentativním vzorku dotčených domácností

Ve druhém scénáři pracujeme s reprezentativním vzorkem domácností, ve kterých žena nepracuje a je v nich alespoň jedno dítě ve věku 3–5 let (bez sourozence do 3 let). Pomocí údajů ze SILC 2023 a modelu TAXBEN jsme spočítali, že průměrné měsíční příjmy takových domácností ze sociálních dávek jsou 8 220 Kč měsíčně. V případě, že by žena začala pracovat za odvozenou mzdu (viz výše), snížily by se sociální příjmy takových domácností v průměru na 5 085 Kč měsíčně. Pokles je zapříčiněn ztrátou nároku na dávky v nezaměstnanosti, přídavků na děti, příspěvku na bydlení (nebo jeho snížení) a na dávky v hmotné nouzi.³⁴ Průměrné měsíční náklady veřejných rozpočtů na sociální dávky na nepracující matku v dotčené domácnosti jsou tudíž 3 135 Kč měsíčně, tj. přes 37 000 Kč ročně.³⁵ Roční úspora na sociálních dávkách po umístění jednoho dodatečného dítěte tedy činí 20 390 Kč ročně (**Tabulka 7**). Opět je odhad nižší než v prvním uvažovaném scénáři, tentokrát však ne tak výrazně, o méně než 2 000 Kč za rok (tj. asi o 9 %).

³⁴ Ztráty nároků na dávky jsou simulovány pro každou domácnost z reprezentativního vzorku pomocí modelu TAXBEN, pro více informací o modelu viz například Dušek, Kalíšková, Münich (2013).

³⁵ Tento výdaj se oproti předchozí studii (Kalíšková, Münich, Pertold, 2016) téměř zečtyřnásobil. Výrazně totiž za poslední roky narostla sociální podpora u dávek, kde se ověřuje příjem rodiny, především u příspěvku na bydlení, kde celkové výdaje na tuto dávku vzrostly mezi roky 2016 a 2023 z 9,3 mld. Kč na 17,9 mld. Kč.

Tabulka 7: Sociální příjmy domácností nepracujících matek (na základě reprezentativního vzorku dotčených domácností)

Druhý scénář: Na základě reprezentativního vzorku domácností s nepracující matkou a alespoň jedním dítětem ve věku 3–5 let bez mladšího sourozence	
Průměrné měsíční sociální příjmy domácnosti	
s nepracující matkou	8 220 Kč
s matkou, která začne pracovat	5 085 Kč
Celková úspora státního rozpočtu na sociálních dávkách	
na domácnost jedné zaměstnané matky měsíčně	3 135 Kč
na domácnost jedné zaměstnané matky ročně	37 615 Kč
Na jedno dítě neumístěné ve školce ročně*	20 390 Kč

*Po zohlednění 54,2% pravděpodobnosti nástupu matky do práce.

Zdroj: Model TAXBEN a data SILC 2023 z ČSÚ, vlastní výpočty.

5. Celkové finanční dopady umístění dodatečného dítěte na veřejné rozpočty

V této kapitole shrnujeme poznatky z předchozích kapitol o odhadované výši jednotlivých nákladů a výnosů pro veřejné rozpočty.

Veřejné rozpočty musí za jedno dodatečné místo ve školce platit provozní náklady v průměrné výši **95 032 Kč** ročně. Na druhé straně díky tomu státní rozpočet získá dodatečné příjmy z daně z příjmu, z pojistných odvodů a ušetří na sociálních dávkách. V prvním zvažovaném scénáři jde o 137 106 Kč na dani z příjmu a odvodech a 22 230 Kč na sociálních dávkách, celkem **159 336 Kč ročně**. Ve druhém scénáři jde o 121 243 Kč u daně z příjmu a odvodů a 20 390 Kč na straně sociálních dávek, celkem **141 633 Kč** ročně. Jelikož v obou uvažovaných scénářích výnosy vysoce převyšují náklady 95 032 Kč, můžeme hovořit o tom, že umístění dodatečného dítěte pro veřejné rozpočty představuje čistý výnos v rozsahu **46 604 Kč až 64 304 Kč ročně**. Výše uvedené shrnuje **Tabulka 8**.

Dítě umístěné ve školce představuje pro veřejné rozpočty čistý výnos 46 604 Kč až 64 304 Kč ročně.

Tabulka 8: Shrnutí výnosů a nákladů veřejných rozpočtů z dodatečného dítěte ve školce

- Výdaje na jedno místo ve školce za rok	95 032 Kč
+ Příjmy z daní a odvodů za rok	
na základě modelové situace	137 106 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TaxBen	121 243 Kč
+ Příjmy ve formě uspořené sociálních výdajů za rok	
na základě modelové situace	22 230 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TaxBen	20 390 Kč
= Čisté dopady dodatečně umístěného dítěte ve školce za rok	
na základě modelové situace	64 304 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TAXBEN	46 604 Kč

6. Citlivostní analýza

KLÍČOVÉ ZJIŠTĚNÍ STUDIE: Odhad čistých ročních výnosů veřejných rozpočtů z dodatečného místa ve školce.

V našich výpočtech pracujeme s odhadem 54,2 % pravděpodobnosti, že matka dítěte díky místu ve školce skutečně začne pracovat. Jelikož je tento parametr pro konečný výsledek velmi důležitý, nabízí citlivostní analýzu, která dokladuje citlivost výsledků na hodnotu tohoto parametru. Zjištění shrnuje **Tabulka 9**.

Tabulka 9: Citlivost výnosů veřejných rozpočtů na předpoklad pravděpodobnosti zaměstnanosti matky

Pravděpodobnost zaměstnanosti matky	40 %	54,2 %	60 %
- Veřejné výdaje na jedno místo ve školce za rok	95 032 Kč	95 032 Kč	95 032 Kč
+ Příjmy veřejných rozpočtů z daní a odvodů ročně	<i>Různé předpoklady výpočtů ohledně pravděpodobnosti zaměstnanosti matky dítěte předškolního věku.</i>		
na základě modelové situace	101 171 Kč	137 106 Kč	151 756 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TaxBen	89 468 Kč	121 246 Kč	134 202 Kč
+ Uspořené sociální výdaje za rok			
na základě modelové situace	16 404 Kč	22 230 Kč	24 606 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TaxBen	15 046 Kč	20 390 Kč	22 569 Kč
= Čisté výnosy veřejných rozpočtů			
na základě modelové situace	22 543 Kč	64 304 Kč	81 330 Kč
na základě reprezentativního vzorku a simulace modelem TaxBen	9 482 Kč	46 604 Kč	61 739 Kč

Odhad čistých výnosů vychází nižší na základě simulací daňově-dávkovým modelem.

Čistý výnos místa ve školce roste s vyšší pravděpodobností toho, že matka s dítětem ve školce bude pracovat.

I v nejkonzervativnějším scénáři vychází, že dodatečně umístěné dítě ve školce představuje dodatečný čistý finanční výnos pro veřejné rozpočty v rozsahu 9 482 Kč až 81 330 Kč ročně. I v nejkonzervativnějším případě jsou tedy čisté výnosy kladné. V nejoptimističtějším případě jsou čisté výnosy dokonce velmi vysoké.

7. Sekundární a další dopady

Předchozí části analýzy braly v potaz pouze přímé a okamžité náklady a výnosy, které lze snadněji modelovat a přesněji odhadovat. V této části se zabýváme sekundárními a dlouhodobějšími dopady, které předchozí analýza nezahrnuje. Buď pro jejich pravděpodobně menší efekt, či z důvodu obtížnosti odhadů a nedostupnosti dat.

7.1 Investiční náklady

Investiční náklady na vznik dodatečného místa ve školce se velice liší. Budou zřejmě nižší u pouhé přístavby kapacit, vyšší v případě nákladné rekonstrukce nebo vysoké v případě nové výstavby navíc v náročných stavebních podmínkách. Projekty realizované v posledních letech za finanční podpory IROP a fondů EU ukazují, že investiční náklady na jedno dodatečné místo ve školce se pohybovaly v širokém rozsahu od 350 tisíc Kč až po milion a více.³⁶ Pro potřeby naší analýzy předpokládáme, že jedno dodatečné místo v běžné školce vyjde na 500 tisíc Kč. Při uplatnění dvouprocentní odpisové sazby po dobu 50 let vyjde náklad na jedno dodatečné místo ve školce ročně přibližně na 10 100 Kč ročně. Pokud tuto částku porovnáme s čistými ročními provozními výnosy v **Tabulce 9**, pak kromě nejkonzervativnějšího scénáře čisté výnosy výrazně převyšují náklady, i když zohledníme jednorázové investiční náklady rozprostřené do dlouhého období funkčnosti stavby. Navíc z pohledu národních zdrojů ve veřejných rozpočtů jsou národní náklady na tyto investice díky výraznému spolufinancování z fondů EU nízké, až zanedbatelné.

7.2 Agregátní dopad na zaměstnanost žen a jejich mzdy

Na základě neoklasického modelu nabídky a poptávky na trhu práce bychom měli na straně nákladů připočítat možný pokles mezd z důvodu vyššího počtu žadatelů o práci (vyšší nabídka). Nicméně v současné době na českém trhu práce stále chybí pracovní síla

³⁶ Mateřská škola, ul. Na Dolech, Jihlava, s kapacitou 100 dětí stála 35 000 000. Naproti tomu Mateřská škola, Západní ul. Varnsdorf, s poloviční kapacitou stála téměř 66 milionů. [📍](#)

a výstavba kapacit školek není nijak masová. Tento teoreticky možný efekt je proto podle nás možno zanedbat.

Vyšší kapacita školek s sebou však přináší i nová pracovní místa (poptávka po práci). Tato místa bývají většinou vyhledávána ženami (učitelky, kuchařky, asistentky pedagoga, hospodářky atp.), což by matkám ještě více usnadnilo návrat z rodičovské do práce. Jelikož se učitelky ve školkách starají zpravidla o více dětí, dochází zde k úsporám z rozsahu (oproti domácí péči). Vyšší efektivitu zase přináší specializace – matky totiž mohou pracovat ve svém oboru a péči o děti částečně přenechat vystudovaným pedagogům. Neméně důležitá je i socializace dětí ve větším kolektivu. Další výhoda spočívá v tom, že mateřství se netýká v ČR jen určitých regionů nebo jen některých profesních skupin. Tudíž zvýšená poptávka na trhu práce by byla rozptýlena napříč územím celé republiky a přes celou řadu pracovních pozic.

7.3 Dlouhodobý dopad na zaměstnanost a mzdy

Dlouhá rodičovská dovolená v ČR může mít pro mnoho žen negativní dopad na kariéru, zejména na kariérní růst a s ním spojenou výši výdělků. Po dobu rodičovské dovolené může dojít k zastarávání lidského kapitálu či ztrátě důležitých kontaktů. Existují i studie, které kvantifikují o kolik žena kvůli delšímu odchodu na mateřskou přijde. Empirické odhady z ČR hovoří i o ztrátě 1 % z budoucí mzdy za každý jeden rok na rodičovské dovolené.³⁷ Předpokládejme, že jedno dodatečné místo ve školce pomůže zkrátit průměrnou dobu ženy mimo práci o rok. V případě, že bude po návratu pobírat průměrnou hrubou mzdu 39 151 Kč, její hrubý výdělek bude díky tomu o 392 Kč měsíčně vyšší, o 4 704 Kč ročně. Bude-li poté zaměstnána dalších 30 let, její celoživotní hrubý výdělek bude o 140 944 Kč vyšší,³⁸ což přinese do státního rozpočtu vyšší částky z daně z příjmu a z pojistných odvodů ve výši cca 82 560 Kč. Při zohlednění pravděpodobnosti zaměstnanosti 54,2 % vycházejí dodatečné příjmy za toto dlouhé období na dani z příjmu a pojistných odvodech 44 800 Kč díky jednomu roku dítěte ve školce navíc. Přepočteno na jeden z těch 30 roků je tato částka samozřejmě výrazně nižší. Tato úvaha navíc neuvažuje o snížení výdajů na sociální dávky, které by se díky vyšším příjmům domácností mohly zvýšit. Za zmínku také stojí, že i když by umístění dítěte nevedlo k návratu matky na trh práce, nýbrž k prohloubení vzdělání matky, může tato v budoucnu dosáhnout na vyšší mzdu také.

³⁷ Pytlíková (2015)

³⁸ Po započtení 2% míry diskontování a 2% růstu výše reálných mezd.

**Nepřímé a dlouhodobé dopady dítěte ve školce
na veřejné rozpočty představují čisté výnosy
v rozsahu 12 300 Kč až 34 700 Kč ročně.**

Výše zmíněné sekundární dopady shrnuje **Tabulka 10**. Představují dodatečné čisté výnosy veřejných rozpočtů ve výši 34 700 Kč ročně. A i kdyby bylo zvýšení budoucí mzdy o 1 % za každý rok zkrácení rodičovské dovolené nadhodnocené, i poloviční hodnota (0,5 %) by znamenala čistý výnos 12 300 Kč ročně. Částku v rozmezí **12 300 Kč až 34 700 Kč** ročně pak lze připočítat k odhadům okamžitých a přímých dopadů v rozsahu **46 604 Kč až 64 304 Kč ročně** uvedeným **Tabulce 8**.

Tabulka 10: Shrnutí sekundárních a dlouhodobých finančních dopadů umístění dodatečného dítěte ve školce na veřejné rozpočty (ročně)

+ Zvýšení příjmů veřejných rozpočtů díky zvýšení celoživotních výdělků (ročně)	44 800 Kč
- Dodatečné investiční náklady ročně (přepočítáno na jedno místo v trvání 50 let)	10 100 Kč
= Čistý výnos sekundárních a dlouhodobých efektů na veřejné rozpočty (ročně)	34 700 Kč

7.4 Dopady na ekonomiku a veřejné rozpočty skrze vyšší spotřebu

Vyšší zaměstnanost matek s sebou přináší vyšší příjmy pro jejich domácnosti. S tím je spojená vyšší spotřeba či úspory domácností. Lze tedy předpokládat růst HDP a také vyšší výběr z nepřímých daní (například DPH). Tyto důsledky jsou ale komplexní a těžko kvantifikovatelné, a proto jejich možnou existenci pouze připomínáme.

7.5 Dopady na porodnost a budoucí závazky důchodového systému

Za jistých předpokladů by předvídatelnější a lepší dostupnost školek mohla mít i jistý pozitivní efekt na porodnost. Pro ČR sice podobné odhady neexistují, avšak zahraniční studie naznačují, že zejména u vysoce příjmových žen je otázka dostupnosti školek pro rozhodnutí pořídit si první či další dítě významná.³⁹ V ČR byly provedeny pouze sociologické studie, jejichž zjištění však hovoří podobně.⁴⁰ Je potřeba také zmínit, že vyšší porodnost by přispěla ke zpomalení tempa demografického stárnutí populace a snížila rozpočtové napětí při financování prvního pilíře důchodového systému.

³⁹ Zahraniční studie ukazují, že vyšší dostupnost školek zvyšuje jak porodnost, tak zaměstnanost žen, například Del Boca (2002) nebo Busse a Gathman (2015).

⁴⁰ Formánková, Dudová, Vohlídalová (2011), Kuchařová a kol. (2013).

8. Součet efektů

Na závěr agregujeme finanční efekt jednoho dodatečného místa ve školce na celkovou neuspokojenou poptávku po místech ve školkách v ČR.

Pro rok 2023/2024 MŠMT evidovalo 43 715 zamítnutých žádostí o místa ve školkách.⁴¹ Jelikož však rodiče mohou děti hlásit do více mateřských školek, počet dětí, které se do školky nedostaly, je zřejmě nižší. Na druhou stranu někteří rodiče o místo ve školce ani neucházejí, protože si jsou vědomi, že stejně budou z kapacitních důvodů odmítnuti. Pokud by se evidovala latentní poptávka po místech ve školkách pro děti mezi 2 až 3 lety věku, neuspokojená poptávka by byla vyšší než vykazovaná.⁴²

Předpokládejme, že se výše zmíněné protichůdné efekty zhruba ruší a opravdová neuspokojená poptávka je přibližně 43 tisíc míst, respektive dětí. Při zohlednění 52,4% pravděpodobnosti nástupu matky do práce představují celkové ušlé agregované výnosy veřejných rozpočtů **2,0 až 2,8 miliard Kč** ročně. Po započtení sekundárních a dlouhodobých dopadů jde o částku o další více než 1 miliardu Kč vyšší. Jedná se o náklady ušlých příležitostí veřejných rozpočtů. Ty by bylo možno eliminovat, pokud by se podařilo lokální nedostatek míst ve školkách v ČR dodatečnou výstavbou kapacit eliminovat.

9. Závěry s akcentem na veřejné politiky

Přestože výnosy a náklady na vznik a provoz dodatečných míst ve školkách nelze odhadnout přesně, naše analýza velmi přesvědčivě dokládá, že z pohledu čisté finanční bilance by se sladění nabídky a poptávky po školkách veřejným rozpočtům vyplatilo.

Z pohledu čisté finanční bilance by se sladění nabídky a poptávky po školkách veřejným rozpočtům vyplatilo.

Společenské přínosy tkví ve snadnějším plánování a sladění rodičovského a pracovního života, ve vyšší porodnosti, vyšších příjmech rodičů a v menším odkázání rodin na sociální dávky. Pro většinu dětí pak docházka do školky zvyšuje jejich socializaci a posiluje připravenost na základní školu. To, jak dokládají empirické studie, může mít i dlouho-

⁴¹ Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2023/2024, Tabulka B1.14.1 Mateřské školy – žádosti o přijetí do MŠ – podle území [↗](#)

⁴² Kalíšková, Münich, Pertold (2016) [↗](#)

dobé pozitivní dopady na vzdělávací výsledky a pracovní uplatnění těchto dětí v jejich dospělosti.⁴³

Naše analýza nákladů a výnosů také dokazuje, že celkové výnosy veřejných rozpočtů výrazně převyšují náklady i v nejkonzervativnějším výpočetním scénáři. Přímé okamžité dopady v našem hlavním scénáři představují pro veřejné rozpočty čistý výnos v rozsahu 46 604–64 304 Kč za jedno umístěné dítě ročně. Sekundární dopady, které znamenají zejména vyšší okamžité a budoucí příjmy matek či vyšší ochotu mladých lidí pořizovat si děti, mohou přinést do veřejných rozpočtů dodatečných 24 600 Kč ročně za jedno umístěné dítě. Veřejná podpora vzniku a provozu míst ve školkách je tudíž i z čistě finančního pohledu velmi žádoucí. Zde stojí za zmínku, že tento kladný čistý výnos vychází navzdory tomu, že stavba a provoz školky jsou v průměru nákladnější, než např. dětské skupiny, kde lze v průměru očekávat nižší kvalitu předškolní výchovy a vzdělávání.

Výrazný lokální nesoulad nabídky a poptávky po místech ve školách v Česku trval dlouhé dvě dekády. I z pouhého pohledu veřejných rozpočtů šlo o velkou promarněnou příležitost. Kapacity školek nebo alespoň dětských skupin se začaly výrazněji zvyšovat až v posledních letech, paradoxně v době, kdy se čeká výrazný pokles porodnosti v důsledku obrovského poklesu populace narozené v 90. letech minulého století – pravděpodobných rodičů. Nesoulad mezi poptávkou a nabídkou v řadě lokalit je však stále velký a mnohde zřejmě nezmizí ani v důsledku celostátního poklesu porodnosti.

Novela zákona o dětských skupinách, schválená zatím jen vládou, počítá s tím, že obce budou muset zajistit dítěti starému 3 a více let místo v mateřské školce a případně platit kompenzaci či příspěvek rodičům, kteří si musí zajistí místo sami, například v soukromé dětské skupině. Nicméně to může být prvním krokem k tomu, aby obce lépe mapovaly, kolik míst ve školkách potřebují. A v případě, kde obce nebudou schopné dostatečně flexibilně reagovat na poptávku po místech v mateřských školách, může pomoci zvažovaná garance finanční pomoci, která umožní rodinám vyřešit hlídání jinak.

Na tomto místě je však třeba připomenout další velký systémový problém tzv. 'kapes přišitých na špatném místě'. Jde o problém toho, že zatímco finanční výnosy z dodatečných dětí ve školkách jdou primárně do centrálních veřejných rozpočtů, investiční náklady na tato dodatečná místa musí nést rozpočty obecní. A byť, jak ukazují naše

---

⁴³ V českém kontextu vliv na děti zkoumá studie Bičáková, Kalíšková a Zapletalová (2021). [Přehled zahraniční literatury nabízí Felfe a Lalive \(2018\) nebo Diterichson, Lykke Kristiansen a Viinholt \(2020\).](#)

výpočty, investiční náklady na jedno místo rozprostřené do dlouhého období provozu stavby jsou poměrně nízké, výše investičních nákladů pro obce znamenají nepřekročitelnou překážku. Příčinou jsou velmi nízké šance na získání dotací a velmi omezené možnosti úvěrového financování obcemi, které jsou řízené volenými zástupci veřejnosti.

Literatura

- Bičáková, A., Kalíšková, K. (2015). Od mateřství k nezaměstnanosti: postavení žen s malými dětmi na trhu práce. IDEA studie 8/2015. [▶](#)
- Bičáková, A., Kalíšková, K., Zapletalová, L. (2021). Maminka nebo školka? Dopady prodloužení čerpání rodičovského příspěvku na budoucí vzdělání a pracovní uplatnění dětí. IDEA studie 6/2021. [▶](#)
- Busse, A., Gathmann, C. (2015). The effects of free childcare on labor supply and children. [▶](#)
- ČSÚ (2023). Školy a školská zařízení za školní rok 2022/2023. Tab. 1.1.13 a 1.1.8: Mateřské školy celkem – děti podle věku, v časové řadě 2012/13–2022/23. [▶](#)
- ČSÚ (2014). Věkové složení obyvatelstva – 2013. [▶](#)
- ČSÚ (2024). Věkové složení obyvatelstva – 2023. [▶](#)
- ČSÚ (2023). Výběrové šetření Životní podmínky (EU-SILC). [▶](#)
- Del Boca, D. (2002). The effect of child care and part time opportunities on participation and fertility decisions in Italy. *Journal of Population Economics*, 15(3), 549–573.
- Dietrichson, J., Lykke Kristiansen, I., Viinholt, B. A. (2020). Universal preschool programs and long-term child outcomes: a systematic review. *Journal of Economic Surveys*, 34(5), 1007–1043.
- Dušek, L., Kalíšková, K., Münich, D. (2013). Distribution of average, marginal and participation tax rates among Czech taxpayers: results from a TAXBEN model. *Finance a úvěr*, 63(6), 474–504.
- Eurostat (2024). Employment and activity by sex and age – annual data. [▶](#)
- Eurydice (2014). Key data on early childhood education and care in Europe. ISBN 978-92-9201-567-1. [▶](#)
- Felfe, C., Lalive, R. (2018). Does early child care affect children's development? *Journal of Public Economics*, 159(Mar), 33–53.
- Formánková, L., Dudová, R., Vohlídalová, M. (2011). Bariéry a možnosti využití flexibilních forem práce v ČR z komparativní perspektivy. Sociologický ústav. [▶](#)
- Grossmann, J., Münich, D. (2023). Ruce a mozky českých žen stále nevyužity. IDEA studie 1/2023. [▶](#)
- Kalíšková, K., Münich, D., Pertold, F. (2016). Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: analýza výnosů a nákladů. IDEA studie 3/2016. [▶](#)
- Kočí, P., Mikulka Šelepová, E. (2023). Místa ve školkách jsou, ale ne tam, kde žijí rodiny. Rodiče potřebují desítky tisíc dalších, přibývají stovky. iROZHLAS, 27. 11. 2023. [▶](#)
- Kuchařová, V. (2013). Ekonomické podmínky sladování rodiny a zaměstnání v České republice a ve Francii: komparace se zaměřením na kontext potřeb a zájmu o služby denní péče o děti. VÚPSV. ISBN 978-80-7416-128-5. [▶](#)
- MPSV (2023). Informační systém o průměrném výdělku, 1. pololetí 2023, mzdová sféra. [▶](#)
- MŠMT (2023). Statistická ročenka školství – soubor ekonomických ukazatelů 2022. [▶](#)

MŠMT (2024). Statistická ročenka školství - 2013/2014 - výkonové ukazatele. Tabulka B1.14.1. [↗](#)

MŠMT (2024). Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele školního roku 2023/2024. Tabulka B1.14.1 Mateřské školy – žádosti o přijetí do MŠ – podle území. [↗](#)

Münich, D., Psacharopoulos, G. (2014). Mechanisms and methods for cost-benefit/cost-effectiveness analysis of specific education programmes. EENEE Analytical Report, 19. [↗](#)

Pytlíková, M. (2015). Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině. IDEA studie 11/2015. [↗](#)

Tátové na rodičovské (2021). Česko v datech, 22. 6. 2021. [↗](#)

Předchozí studie IDEA

2024

Jaké inovativní firmy (ne)čerpají veřejnou podporu na inovace? Martin Srholec, říjen 2024 [▶](#)

Krajské rozpočty pod drobnohledem: odkud mají příjmy, na co jdou výdaje a co přinese změna RUD. Petr Janský, Daniel Kolář, září 2024 [▶](#)

Platy učitelů v roce 2023 a výhled: jízda z kopce. Daniel Münich, Vladimír Smolka, červen 2024 [▶](#)

Reforma veřejných zakázek s jedinou nabídkou: více konkurence, nižší cena. Vítězslav Titl, červen 2024 [▶](#)

(Ne)zájem žáků o učitelskou profesi: mezinárodní srovnání. Miroslava Federičová, březen 2024 [▶](#)

Analýza příjmů státního rozpočtu 2024 ve světle předkrizového roku 2019. Petr Janský, Daniel Kolář, březen 2024 [▶](#)

2023

Analýza výdajů státního rozpočtu 2024 ve světle předkrizového roku 2019. Petr Janský, Daniel Kolář, listopad 2023 [▶](#)

Přijímačky na střední školy: promyšlený mechanismus nebo velká národní loterie? Tomáš Protivínský, říjen 2023 [▶](#)

Máme příliš mnoho vysokoškoláků? Co lze vyčíst z celoživotních mzdových profilů. Taras Hrendash, Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Pavla Doleželová, Pavel Mrázek, listopad 2023 [▶](#)

Platy učitelů v roce 2022 a výhled: cesta z propasti a zase zpět. Daniel Münich, Vladimír Smolka, září 2023 [▶](#)

Dopady exekucí a nezaměstnanosti na podporu krajní pravice, levice a populismu v České republice v letech 2001–2017. Jakub Grossmann, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová, září 2023 [▶](#)

Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti 2020–2023. Petr Janský, Daniel Kolář, Marek Šedivý, červenec 2023 [▶](#)

Platy ředitelů škol: dlouho ve stínu pozornosti. Václav Korbel, Daniel Münich, Vladimír Smolka, červen 2023 [▶](#)

Rozdíly nákladnosti vysokoškolského výzkumu mezi vědními oblastmi: Jak moc se liší od „KENŮ“ ve výuce? Martin Srholec, červen 2023 [▶](#)

Are Subsidies to Business R&D Effective? Regression Discontinuity Evidence from the TA CR ALFA Programme. Matěj Bajgar, Martin Srholec, květen 2023 [▶](#)

Generace X a Y očima dat: Když byli rodiče mladí jako my. Eva Peňázová, Michal Šoltés, květen 2023 [▶](#)

(Ne)zvyšování sociálních dávek v letech 2012–2023: přehled. Petr Janský, Daniel Kolář, duben 2023 [▶](#)

Snížila by větší bytová výstavba cenový růst nemovitostí v letech 2013–2021?

Pravděpodobně ne. Roman Šustek, Lucie Zapletalová, březen 2023 ➤

Vývoj postojů české veřejnosti k válečným uprchlíkům z Ukrajiny. Daniel Münich,

Tomáš Protivínský, únor 2023 ➤

Pandemie a očekávání rodičů ohledně návratnosti investic do vzdělávání dětí.

Václav Korbel, únor 2023 ➤

Ruce a mozky českých žen stále nevyužity. Jakub Grossmann, Daniel Münich, leden 2023 ➤

2022

Vliv zvýšení rodičovského příspěvku na participaci žen na trhu práce. Jakub Grossmann, Filip Pertold, Michal Šoltés, Matěj Šarboch, Lucie Zapletalová, listopad 2022 ➤

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?

Filip Pertold, Petr Pleticha, září 2022 ➤

Platy učitelů v roce 2021: vrchol dosažen a co dál? Daniel Münich, Vladimír Smolka,

srpen 2022 ➤

Publikační výkonnost panelistů Grantové agentury ČR (2019–2021). Matěj Bajgar,

září 2022 ➤

Kompenzace ztráty příjmů v pandemii covid-19: vítězové a poražení. Klára Kalíšková,

Lucie Zapletalová, srpen 2022 ➤

Rozdíly v přísnosti známkování žáků a dopady na vzdělanostní aspirace. Daniel Münich,

Tomáš Protivínský, červen 2022 ➤

Chudoba a sociální dávky v sociálně vyloučených lokalitách. Miroslava Federičová,

Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová, červen 2022 ➤

Dlouhodobá dědictví osvobození Sudet Rudou a americkou armádou. Jakub Grossmann,

Štěpán Jurajda, květen 2022 ➤

Odchody z učitelské profese v Evropě. Miroslava Federičová, Filip Pertold, březen 2022 ➤

Intenzita používání vyučovacích metod učiteli a jejich vztah s výsledky vzdělávání.

Václav Korbel, březen 2022 ➤

Spočítali jsme za vás: Dopady zrušení superhrubé mzdy, snížení odvodů na sociální pojištění a zavedení daňových prázdnin. Klára Kalíšková, Michal Šoltés, leden 2022 ➤

Nárůst o 395 miliard Kč oproti roku 2019: Kam směřoval první návrh výdajů státního rozpočtu na rok 2022. Daniel Kolář, Petr Janský, leden 2022 ➤

Státní zaměstnanci a úředníci: kde pracují a za kolik? Daniel Bartušek, Petr Bouchal,

Petr Janský, leden 2022 ➤

Nemocenské pojištění: co způsobilo zavedení karenční doby? Jakub Grossmann,

Lucie Zapletalová, leden 2022 ➤

Studie z předchozích let jsou k dispozici na:

<https://idea.cerge-ei.cz/vystupy/studie>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů po 10 letech

Studie 7/2024

© Klára Kalíšková, Daniel Münich, Jiří Slabý

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2024

ISBN 978-80-7344-720-5 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Zaujala vás tato studie?

Podpořte nezávislý akademický výzkum
dopadů veřejných politik ČR
a přispějte na naši činnost,
abychom mohli napsat další.

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

---

Veřejná podpora míst ve školkách se stále vyplatí: analýza výnosů a nákladů

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ – angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (anglická zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na

idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting

idea@cerge-ei.cz

PROJEKT NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

<http://idea.cerge-ei.cz>